

Štatistika

12 Štatistika

Národná banka Slovenska zabezpečuje zber, zostavuje a uverejňuje rôzne druhy štatistík, ktoré slúžia predovšetkým na zabezpečenie výkonu národnej menovej politiky a finančnej stability. Od vstupu Slovenskej republiky do EÚ sú, na základe systematickej prípravy v predchádzajúcich rokoch, zostavované a zverejňované harmonizované štatistiky v súlade s požiadavkami ECB. V rámci strednodobého výhľadu v oblasti štatistiky bude NBS prispievať k harmonizácii činností tak, aby sa dosiahol súlad s požiadavkami ECB, ďalšími inštitúciami spoločenstva, ako aj inými medzinárodnými inštitúciami.

Zhodnotenie vývoja v oblasti menovej a bankovej štatistiky

Od roku 2002 sa začal v oblasti menovej a bankovej štatistiky zabezpečovať prechod od národnej metodiky k harmonizovanej metodike ECB.

Tento proces sa aj v priebehu roku 2003 týkal novej koncepcie zostavovania bilančnej štatistiky za inštitucionálny sektor peňažných finančných inštitúcií (centrálne banky, banky a pobočky zahraničných bánk, podielové fondy peňažného trhu), menových agregátov a protipoložiek agregátu M3. Za týmto účelom sa vykonali potrebné zmeny v štruktúre vykazovaných finančných nástrojov a metodike zdrojových výkazov pre zostavovanie stavových údajov za bankový sektor. Od roku 2004 sa zaviedlo vykazovanie údajov bilančnej štatistiky za podielové fondy peňažného trhu, ako aj vykazovanie za ústrednú štátnu správu (Štátna pokladnica), čím sa dokončila harmonizácia štatistík pre zostavenia menového agregátu M3. Zaviedlo sa vykazovanie údajov za finančné netransakcie (precenenia, odpísania úverov a reklasifikácie) pre zostavovanie bilančnej štatistiky tokov (ako čistých transakcií) a od roku 2005 sa vypočítava medziročná miera rastu pre vybrané položky menového prehľadu podľa metodiky ECB.

Na účely zostavovania štatistických bilancií sa vykonáva aktualizácia zoznamu za rezidentské peňažné finančné inštitúcie.

V rámci zostavovania úrokovej štatistiky za bankový sektor sa v priebehu rokov 2004 a 2005 dokončil proces harmonizácie zapracovaním požiadaviek za stavové údaje, vykazovanie tzv. nových obchodov z poskytnutých vkladov a prijatých úverov, ako aj spôsob

výpočtu úrokových mier (dohodnutej ročnej a nákladovej). Jednotlivé kategórie finančných nástrojov boli tiež prispôbené inovácii produktov na bankovom trhu.

Od roku 2004 sa zabezpečuje bilančná štatistika za sektor ostatných finančných sprostredkovateľov, zostavovaná za jednotlivé rezidentské podielové fondy (akciové, dlhopisové, zmiešané a fondy fondov). Pripravované je rozšírenie vykazovania o spoločnosti zaoberajúce sa finančným leasingom, splátkovým predajom a faktoringom. Prvé údaje za uvedené sektory budú dostupné v priebehu roka 2006.

Pre posudzovanie konvergenzie sa v spolupráci s Burzou cenných papierov v Bratislave a Centrálnym depozitárom cenných papierov SR zabezpečuje vykazovanie štatistiky dlhodobých úrokových mier za reprezentatívne dlhodobé vládne dlhopisy, ako aj štatistiky o aktivitách na primárnom a sekundárnom trhu.

Vzájomnú súvislosť a využiteľnosť menovej a bankovej štatistiky s inými druhmi štatistík najlepšie prezentuje skutočnosť, že údaje za oblasť bilančných štatistík slúžia, okrem zostavenia menového prehľadu, ako zdrojové podklady pre zostavovanie štatistiky štvrťročných finančných účtov, zabezpečenie výpočtu povinných minimálnych rezerv, štatistiky pre bankový rozvoj, finančnej stability (analýzy obozretnosti), štatistiky platobnej bilancie, štruktúrne štatistické indikátory, ako aj štatistiku platobných systémov.

V súlade s požiadavkami ECB a Eurostatu na zachovanie koncepcijnej základne menových štatistík v priebehu roka 2005 úspešne pokračovala harmonizácia výkazníctva za centrálnu banku a ostatné peňažné finančné inštitúcie. Rozšírila sa prezentácia a dostupnosť údajov na internetovej stránke, ako aj v publikáciách.

Dôležitou súčasťou je technické zabezpečenie výmeny údajov. V roku 2005 sa vykonala implementácia tabuľkového procesoru a „upgrade“ zberového systému APS Status. V súvislosti s prípravou na začlenenie Úradu pre finančný trh do NBS sa začali prípravné práce na vytvorenie jednotného zberového prostriedku a databázy údajov za subjekty finančného trhu. V spolupráci so Štatistickým úradom SR boli dohodnuté technické parametre výmeny údajov na účely zostavovania štvrťročných finančných účtov. Zabezpečila sa výmena údajov aj s ECB v rámci štandardizovaného systému Gesmes/TS.